
Una vila per a un riu. La Baronia de Molins de Rei. Segles XVI-XIX.

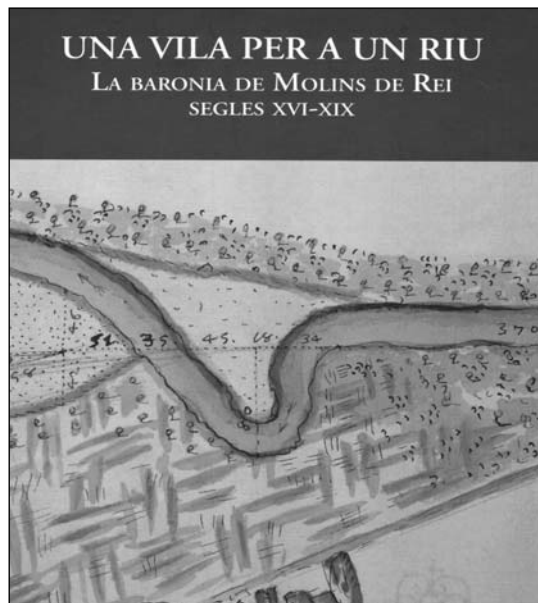
Conxita Solans Roda i M. Cristina Forns de Rivera

Molins de Rei: Ajuntament, 2011

M. LUZ RETUERTA

Aquest llibre tracta sobre un llarg període de la història de la vila de Molins de Rei. A través d'una anàlisi de llarga durada, les autores posen les bases de les transformacions socials, econòmiques i polítiques d'aquesta vila des de final de l'edat mitjana fins ben entrada l'època contemporània. En aquesta obra es conjumina un profund coneixement de la bibliografia amb un tractament de diverses fonts arxivístiques, entre les quals cal esmentar l'Arxiu Municipal de Molins i l'Arxiu del Palau de Requesens, fons, aquest últim, que ha ingressat fa ben poc a l'Arxiu Nacional de Catalunya. Un llibre on es mostra la vila quotidiana, les relacions entre els senyors i els vassalls, els interessos, les lluites i les reivindicacions que van actuar de motor del desenvolupament de Molins de Rei. Una obra que entronca amb el llibre de Josep Fernández Trabal *Política, societat i economia en una vila catalana medieval: Molins de Rei, 1190-1512*, publicat per l'Ajuntament de Molins de Rei l'any 2005.

El llibre comprèn dues parts diferenciades; la primera, sota l'epígraf "Senyors presents, senyors absents: Els Requesens en l'òrbita de la monarquia hispànica. Segles XVI i XVII", analitza el traspàs de l'època medieval a l'edat moderna i l'evolució demogràfica, econòmica i social de la baronia de Molins de Rei durant aquests segles. Aquests capítols contextualitzen la importància dels titulars de la baronia, els Zúñiga-Recasens, en l'àmbit polític hispànic i europeu, així com les influències que van exercir en la baronia de Molins de Rei. A través d'aquestes pàgines podem entendre l'estructura social i econòmica de Molins de Rei, una vila on l'existència de la baronia va dificultar la presència de les inversions

barcelonines i on es va consolidar una pagesia local forta. I és que aquesta vila va tenir una estructura de la propietat diferent a la d'altres poblacions veïnes del Delta i la Vall Baixa del Llobregat, on la presència de propietaris barcelonins va ser definitiva. En aquest apartat també es detallen les lluites per l'aigua i l'aferrissada defensa dels Requesens pel control del monopoli del curs del riu Llobregat, davant dels projectes de la ciutat de Barcelona del segle XVI i del

privilegi que van aconseguir els Cardona per construir el molí fariner de Sant Boi de Llobregat. Uns drets atorgats per Carles V als Requesens que, més tard, Felip II interpretaria amb un sentit més restrictiu.

La segona part tracta sobre el desenvolupament social i econòmic dels segles XVIII-XIX, a través d'una aproximació a l'expansió demogràfica, l'extensió de la vinya i l'evolució de l'estructura urbana. També s'analitzen les millores en la xarxa de comunicació, amb la construcció de la carretera i les obres del Pont de Carles III de final del segle XVIII, i l'arribada del ferrocarril, a partir de 1854, projectes que proporcionarien a Molins de Rei una centralitat comarcal entre les viles més properes de la vall mitjana del Llobregat. En aquesta part també es detallen el pas de l'antic règim al liberalisme i l'accés al capitalisme, on va ser fonamental la construcció del Canal de la Infanta i la primera industrialització del sector tèxtil.

El llibre també enllaça amb una altra obra fonamental de la historiografia local, *Molins de Rei. La vida social i política (1868-1936)*, de Joan-Anton Carbonell Porro, editada per l'Ajuntament l'any 1991.

Clouen l'obra diversos apèndixs, com una cronologia de Molins de Rei (1474-1875), la relació d'alcaldes i regidors de la vila (1718-1875), un arbre genealògic dels senyors de la baronia de Molins de Rei (1430-1834) i diversos annexos documentals, com la transcripció de l'inventari del Palau del Requesens de 1544, diversos documents referents a la construcció del pont de 1761-1768 i altres referits al govern i l'administració de la vila de 1761-1768.

Tanca l'obra una bibliografia de referència.

En definitiva, una obra fonamental per a la història de Molins de Rei perquè incorpora recerca, fa una síntesi de les dades bibliogràfiques més significatives i obre línies d'investigació que caldrà aprofundir en un futur. Com a bona monografia local, és també una aportació a la història moderna del Baix Llobregat i de Catalunya, feta des de Molins de Rei.